

BANKOLJUNK OKOSAN! KORSZERŰ PÉNZKEZELÉS

2017

1 tanóra

BANKOLJUNK OKOSAN! - ÓRATERV

A pedagógus neve	Lendvai Györgyi
Műveltségi terület	Ember és társadalom, Életvitel és gyakorlat
Tantárgy	Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek / Osztályfőnöki
Osztály	9-11. osztály

Az óra témája	Bankoljunk okosan! – korszerű pénzkezelés
Az óra célja és feladatrendszere	<ul style="list-style-type: none"> • A pénzügyi tudatosság fejlesztése egy konkrét helyzetben megélt feladatmegoldás segítségével, • a gazdasági kalkulációs- és tervezőkészség fejlesztése bankszámlanyitással, bankkártya-használattal kapcsolatban, • információgyűjtés, döntés-előkészítés, alternatívák közötti választás, véleménymegosztás, egyeztetés gyakorlása a pénzügyi tervezés során, • a pénzügyi döntések izgalmanak, felelősségének megtapasztalása, • saját, illetve a családi pénzügyek iránti felelősség felkeltése, • együttműködési, tudásmegosztási képesség fejlesztése.
Az óra didaktikai feladatai	<ul style="list-style-type: none"> • A tudatos pénzhasználat iránti figyelem felkeltése, • a témához kapcsolódó tapasztalatok mozgósítása és rendszerezése, • a bankkártyával és használatával kapcsolatos fogalmak, összefüggések megismerése, • véleményformálás, mások véleményének megismerése, vélemények ütköztetése, konszenzusteremtés megélése.

Tantárgyi kapcsolatok	Történelem, Földrajz, Matematika, Magyar nyelv és irodalom, Életvitel
Dátum	2017. március

IDŐ	AZ ÓRA MENETE	NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA			MEGJEGYZÉSEK
		Munkaformák	Tanulói tevékenységek	Eszközök	
1. feladat: Véleményvonal					
5'	<p>Tanári közlés: a Pénz7 keretében a tudatos pénzhasználattal foglalkozunk. Ha van, bemutatja a vendéget, üdvözli a diákokat.</p> <p>Véleményvonal: „Természetes dolog, hogy egy 16 éves diáknak legyen bankszámlája, bankkártyája” – állítás mentén a diákok véleményvonalba rendeződnek.</p>	<p>Frontális.</p> <p>Véleményvonal alkalmazása, ami vizuálisan jeleníti meg az egyes véleményeket.</p>	<p>Tájékozódás.</p> <p>Vélemények egyeztetése, sorba rendeződés.</p>		<p>Előzetes feladat: a terem berendezése oly módon, hogy a diákok egy sorba tudjanak rendeződni az osztályteremben, illetve hogy nagyobb csoportban és négyfős csoportban is tudjanak együtt dolgozni. (Az ideális berendezéshez jó, ha mozgathatóak a padok.)</p>
2. feladat: „Kézpénzzel vagy anélkül? ”					
10'	<p>Pénzhasználati módok összehasonlítása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kézpénzhasználat előnyei 2. kézpénzhasználat kockázatai, veszélyei, hátrányai 3. bankkártya-használat előnyei 4. bankkártya-használat kockázatai, veszélyei, hátrányai. <p>Csoportalakítás: 4 csoportot hozunk létre. A csoportok összegyűjtik a feladatnak megfelelően érveiket. Egy lapra leírva összefoglalják az elhangzottakat. Szóvivőt választanak, aki előadja a csoport érvelését.</p>	<p>Csoportmunka.</p>	<p>Felolvasandó lista készítése a feladatnak megfelelően.</p>	<p>Íróeszköz, A/4-es papír a csoportoknak, és a papírok rögzítéséhez cellux vagy gyurmargasztó.</p>	<p>Eszközök kikészítése a csoportmunka 4 helyszínéhez.</p>

IDŐ	AZ ÓRA MENETE	NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA			MEGJEGYZÉSEK
		Munkaformák	Tanulói tevékenységek	Eszközök	
3. feladat: Bankszámlanyitás, bankkártyaválasztás (PPT)					
6'	Bankszámlanyitás, bankkártyaválasztás folyamatának, lépéseinek áttekintése.	Frontális.	Tájékozódás.	PPT, projektor, számítógép.	Projektor, számítógép, PPT előkészítése.
4. feladat: Családi kupaktanács					
24'	Legyen-e Évinek bankszámlája és bankkártyája? Ha igen, milyen? Csoportalakítás után a szerepkártyák kiosztása, családi kupaktanács lebonyolítása, családi döntések ismertetése. Összegzés.	Szerepjáték – csoportban.	Szerepek alakítása, tanultak alkalmazása.	Szerepkártyák.	Szerepkártyák előkészítése megfelelő példányszámban.

BANKOLJUNK OKOSAN! - TANÁRI ÚTMUTATÓ

ELŐKÉSZÜLETEK:

A terem berendezése úgy, hogy csoportmunkára is alkalmas legyen (4 fős, esetleg nagyobb létszámú csoportokkal számoljunk!), illetve a tanulók sorba állítása is kivitelezhető legyen a véleményvonal megalkotásánál.

A vetítéshez a projektor és számítógép összehangolása és kipróbálása az óra előtt.

A szükséges kellékek:

- A 2. feladathoz csoportonként 1 db A/4-es papír, a tanulóknál íróeszköz, a táblára rögzítéshez cellulux vagy gyurmaragasztó, mágnes.
- A 3. feladathoz PPT.
- A 4. feladathoz szerepkártyák, csoportonként.

AZ ÓRA MENETE:

Üdvözljük a diákokat és (ha vannak) a vendégeket! Mondjuk el, hogy erre az órára a nemzetközi háttérű Pénz7 program keretében kerül sor! Célja, hogy a fiatalok tudatosabban kezeljék pénzügyeiket, tudjanak többet a gazdaság és a pénzvilág működéséről. Ehhez a tanórához hasonlóan, az országban és szerte a világban sokfelé tartanak hasonló órákat.

Ha már volt korábban ilyen óránk az osztállyal, akkor emlékeztessük őket erre!

Mondjuk el, hogy az óra témája az első feladatban fog kiderülni!

Ha részt vesz az órán banki önkéntes, üdvözljük, és kérjük fel, mutatkozzon be röviden!

1. FELADAT: VÉLEMÉNYVONAL - Tervezett időkeret: 5 perc

Az osztály véleményét nyilvánít a következő állításról:

„Természetes dolog, hogy egy 16 éves diáknak legyen bankszámlája, bankkártyája.”

A véleménynyilvánítás formája: véleményvonal, ami vizuálisan jeleníti meg az egyes véleményeket.

A véleményvonal egyik végén azok állnak, akik maximálisan egyetértenek az állítással: azt gondolják, elengedhetetlen, hogy egy 16 éves diáknak legyen bankszámlája, és használjon bankkártyát. A véleményvonal másik végére kerülnek azok, akik szerint ebben az életkorban egyáltalán nincs szükség bankszámlára és bankkártyára. A két végpont között helyezkednek el azok, akik szerint különböző arányban, de vannak érvek az állítás mellett, és ellen is.

A feladat bármilyen közösségben értelmezhető, de a különböző osztályokban értelemszerűen más megoldások születnek. (A korosztályos sajátosságok, a családi háttér terén megjelenő különbségek, a lakhely, településtípus sajátosságai meghatározóak lehetnek.)

A véleményvonal létrejötte után három vélemény/érv meghallgatása következhet. Érdekesek lesznek a szélső értékek, illetve a középben állók gondolatai.

A feladat végrehajtásánál a diákok beszélnek egymással, hiszen a szomszéd véleményekhez képest állnak be a sorba, tehát mozgalmas, interaktív helyzet.

Banki önkéntes jelenlétében az érvek megkérdezése lehet például az ő feladata.

BANKOLJUNK OKOSAN! - TANÁRI ÚTMUTATÓ

2. FELADAT: „KÉSZPÉNZZEL VAGY ANÉLKÜL?” - Tervezett időkeret: 10 perc

Pénzhasználati módok összehasonlítása

Az osztály 4-5 (lehetőleg egyforma létszámú) csoportban dolgozik, a csoporttagok összegyűjtik a megadott szempontokhoz tartozó érveket, a különböző pénzhasználati módok előnyeit, illetve hátrányait és írásban is rögzítik egy-egy A/4-es lapon.

Az egyes csoportok az alábbiakat gyűjtik össze:

- 1. csoport:** Készpénzhasználat előnyei.
- 2. csoport:** Készpénzhasználat kockázatai, veszélyei, hátrányai.
- 3. csoport:** Bankkártyahasználat előnyei.
- 4. csoport:** Bankkártyahasználat kockázatai, veszélyei, hátrányai.

Kb. 3 perc érvgyűjtés után a csoportok egy-egy szóvivője ismerteti az összegyűjtött előnyöket vagy hátrányokat. Ezután az A/4-es lapok rögzíthetők a táblán, vagy egyéb nagy felületen.

Ha banki önkéntes is részt vesz az órán, segíthet a csoportoknak az érvgyűjtésben, illetve a szóbeli ismertetéskor kiegészítheti az elhangzottakat.

Ha időt szeretnénk megtakarítani, akkor frontálisan gyűjtsük össze a tanulókkal és a táblán vezessük az egyes pénzkezelési módok előnyeit, hátrányait.

3. FELADAT: BANKSZÁMLANYITÁS, BANKKÁRTYAVÁLASZTÁS (PPT)

Tervezett időkeret: 6 perc

Bankszámlanyitás, bankkártya választás folyamatának, lépéseinek áttekintése PPT segítségével:

- bankszámla, bankkártya diákoknak,
- bankszámlaválasztás folyamata,
- bankok kínálata, mi mennyibe kerül,
- összehasonlítás fontossága, kalkulátorok használata.

A fogalmi tisztázás a következő feladat előkészítése is egyben.

Banki önkéntes jelenlétében a prezentáció lehet az ő feladata is.

4. FELADAT: CSALÁDI KUPAKTANÁCS - Tervezett időkeret: 24 perc

4 fős csoportokat – családokat – alakítunk oly módon, hogy az eredeti (2. feladatnál együtt dolgozó) csoportok mindegyikéből legyen egy-egy fő az új, 4 fős csoportokban.

Ha nem jön ki 4-gyel oszthatóra a létszám, akkor létrehozhatunk egy-két 3 fős csoportot. Ezekben a csoportokban Peti, a testvér szerepe elhagyható.

A családokat oly módon alakítjuk meg, hogy

- az előző kör 1-es csoportjából kerüljenek ki az édesanyák – ARANKÁ-k,
- az előző kör 2-es csoportjából kerüljenek ki az édesapák – JENŐ-k,
- az előző kör 3-as csoportjából kerüljenek ki az ÉVI-k,
- az előző kör 4-es csoportjából kerüljenek ki a PETI-k.

BANKOLJUNK OKOSAN! - TANÁRI ÚTMUTATÓ

Kiosztjuk a családi kupaktanács szerepkártyákat. (Molnár család tagjai: Aranka, Jenő, Peti, Évi.) A kártyákat kioszthatjuk a 4 fős csoportok alakulása előtt is a fent leírt módszerrel (1. csoport minden tagja Aranka szerepkártyát kap stb.)

Ismertetjük a feladatot, és elmondjuk, hogy egy családi tanácskozás következik, ahol döntésnek kell születnie arról, hogy a 15 és fél éves Évinek legyen-e bankszámlája és bankkártyája.

A kupaktanács résztvevői:

- Az édesapa, Molnár Jenő csoportvezető egy vállalatnál,
- felesége, Molnárné Kis Aranka asszisztens a helyi orvosi rendelőben,
- kisebbik gyermekük, Évi, 15 és fél éves, és ettől a tanévtől egy 50 km-re lévő, nagyvárosi középiskolában tanul,
- a nagyobbik gyermek, Peti, 18 éves, a közeli gimnáziumban tanul, és az érettségi vizsgájára készül.

Hangsúlyozzuk, hogy a korábbi csoportokban összegyűjtött érveket használják fel a családi tanácskozás során.

A családok szóvivőket választanak, akik majd ismertetik a döntést.

A diákok a szerepkártya leírása alapján a szereplők bőrébe bújnak, a szerepkártyák információi és a korábban összegyűjtött szempontok alapján mérlegelnek, elmondják véleményüket, érvelnek. A családi tanácskozásra 10-12 perc van, ennyi idő alatt kell döntést hozni, hogy legyen-e Évinek bankszámlája és bankkártyája, milyen bankkártyában gondolkodnak. (A vita során megjelennek a korábban elméletben bevezetett fogalmak, összefüggések.)

A döntés ismertetése: a 4 fős csoportok szóvivői egy, másfél percben ismertetik a döntést, és indokolják azt. A feladat e szakaszának időigénye kb. 10 perc.

Összefoglalásként (kb. 1-2 perc) egy-két mondatban összegezhetők a döntést megalapozó lépések:

- Évi pénzhasználatáról vezessen feljegyzést (pl. egy hónapon keresztül)!
- Évi tekintse át (pl. Peti segítségével) a banki ajánlatokat, nézze meg, hogy milyen költséggel, milyen tranzakciókra használható a bankkártya!
- Végezzen összehasonlítást, használja pl. a kalkulátorok adta lehetőségeket, számoljon be a kapott eredményről!

Banki önkéntes jelenléte esetén az összegzés lehet az ő feladata, illetve vezetheti a családi beszámolókat.

CSALÁDI KUPAKTANÁCS – SZEREPKÁRTYÁK – MOLNÁR ÉVI

Egy 50 km-re lévő, nagyvárosi középiskolába jársz szeptember óta, és ez a helyzet a pénzügyeid intézésének újragondolását is indokolja. Önállóbban kell intézned ügyeidet. A bankkártya sok előnyt kínál: online lehet intézni az ebédbefizetést, de a vásárlásaidnál is nagyobb lehetőség kínálkozik a bankkártya-használatra, hiszen a bankkártyát elfogadó üzletek széles tárháza nyílt meg előtted.

Barátnőd már rendelkezik bankkártyával, sőt saját kártyaképpel ellátott kártyájuk van. Véleményed szerint ez nagyon menő.

Szüleidtől eddig készpénzben kaptad a zsebpénzt, és a szüli- és névnapokra érkező apanázs is készpénzes volt, de ezen lehetne változtatni.

Feladat:

1. Vezesd elő kérésedet a családi kupaktanácson!
2. Gyűjts érveket ahhoz, hogy miért lenne előnyös, ha neked is lenne bankszámlád és bankkártyád!
3. Gondold végig, mit kell tudnod ahhoz, hogy a legmegfelelőbb banki ajánlatot válasszátok, egyeztess erről szüleiddel és testvéreddel!

CSALÁDI KUPAKTANÁCS – SZEREPKÁRTYÁK – MOLNÁRNÉ ARANKA

Évi megkért, hogy üljön össze a családi kupaktanács, mert szeretné, ha már neki is lenne bankszámlája és bankkártyája.

Neked is van bankszámlád, hiszen arra kapod a fizetésed, de az általad bonyolított családi feladatoknál a készpénzes pénzhasználatot részesítet előnyben. Ennek oka, hogy nálatok a településen kevés bankkártya-elfogadó hely van, és persze az is, hogy készpénzhasználatkor jobban tudod követni a család pénzügyi helyzetét, és ez biztonságot ad neked. Az egyéb ügyeid intézésénél is fontos a személyesség számodra, az online világtól idegenkedsz.

Évi alapvetően megbízható lány, de könnyen elcsábul, és szereti időnként magát és környezetét is meglepni mindenféle csecse-becsével, amiről utólag gyakran kiderül, hogy teljesen felesleges pénzkidobás.

Feladat:

1. Gyűjtsd össze érveidet, és mondd el a családi tanácskozáson!
2. Gyűjtsd össze azokat a kérdéseket, és tedd fel Évinek, amelyek segíthetik a helyes döntést!
3. Az elhangzottak alapján, képviseld álláspontod abban a kérdésben, hogy legyen-e Évinek bankszámlája és bankkártyája.

CSALÁDI KUPAKTANÁCS – SZEREPKÁRTYÁK – MOLNÁR JENŐ

Szívesen élsz a készpénzkímélő megoldásokkal, a család pénzügyeinek intézésénél használsz is ezeket a lehetőségeket.

Amikor bankszámlacsomagot választottál, akkor előtte egy hónapon keresztül megfigyelted, hogy milyen pénzmozgásokat kell lebonyolítanod, milyen arányban lehet ezt megoldani készpénzzel, illetve anélkül, s természetesen áttekintetted, milyen költségekkel kell számolnod. Ezt a módszert Évi esetében is indokoltnak gondolod.

Fontosnak gondolod a biztonságos pénzhasználatot, amit kiskorú gyermeked esetében még lényegesebbnek tartasz. Saját bankkártyád esetében például használsz a napi összeg és tranzakciós szám (ügyletszám) limiteket. Évi esetében is fontosnak gondolod a készpénzfelvételre és vásárlásra vonatkozóan a korlátozások lehetőségének végiggondolását, például 5 000-10 000 Ft-ra való korlátozás hasznos lehet szerinted.

Feladat:

1. Gyűjtsd össze érveidet, és mondd el a családi tanácskozáson!
2. Gyűjtsd össze, és tedd fel Évinek azokat a kérdéseket, amelyek segíthetik a helyes döntést!
3. Az elhangzottak alapján, képviseld álláspontod, hogy legyen-e Évinek bankszámlája. Ha támogatod kérését, akkor azt is tisztázd, hogy milyen típusú csomag lenne a legkedvezőbb!

CSALÁDI KUPAKTANÁCS – SZEREPKÁRTYÁK – MOLNÁR PÉTER

Neked 2 éve van bankszámlád, ekkor mérlegeltétek szüleiddel ezt a lehetőséget, mert diákmunka vállalása miatt indokolt volt. A bankszámládhoz tartozik egy érintőkártyás bankkártya, használatát nagyon kedveled, mert kisösszegű kifizetéseknél gyorsan otthagyhatsz a pénztárat.

Megszoktad és megszeretted a készpénz nélküli pénzhasználatot, és csak végszükség esetén használsz készpénzt. Gyakran vásárolsz online, mert számos dolgot olcsóbban, kényelmesebben lehet így megvásárolni, s ilyenkor használsz a bankkártyádat is.

A rendszeres diákmunka rendszeres jövedelmet biztosít neked, ami ugyan nem sok, de jóleső érzés, hogy bizonyos dolgokat megengedhetsz magadnak, és nem kell a szüleidtől kérni pénzt.

Évi már lobbizott nálad, hogy támogasd a családi kupaktanácson a javaslatát.

Feladat:

1. Fogalmazz meg tapasztalataidat saját pénzhasználatoddal kapcsolatban!
2. Mondd el véleményed, hogy Évi helyzetére vonatkozóan mit gondolsz! Milyen pénzhasználati mód jöhet szóba szerinted nála?

2. FELADAT: „KÉSZPÉNZZEL VAGY ANÉLKÜL?”

Lehetséges érvek például:

	KÉSZPÉNZES FIZETÉSI MÓD	BANKSZÁMLÁHOZ KÖTŐDŐ FIZETÉSI MÓD
Előnyei	<ul style="list-style-type: none"> • Szinte mindenhol használható, ezért jelenléte biztonságot ad, • vannak csak készpénzzel működő automaták, • borraaló, hálapénz fizetés esetén jellemzően ezt használják, • használata nem igényel technikai feltételeket. 	<ul style="list-style-type: none"> • Széles körben használható, • nem kell, hogy nagyobb összeg legyen nálunk, • alacsony költséggel használható, • elvesztése, eltulajdonítása esetén letilthatjuk, • könnyen tárolható, • követhető pénzmozgást tesz lehetővé.
Hátrányai	<ul style="list-style-type: none"> • Elvesztése, eltulajdonítása automatikusan kárt okoz, • bankszámláról magas költséggel (tranzakciós illeték) juthatunk hozzá, • mozgása nem követhető, ezért a bűnözés eszköze lehet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fizetnünk kell a használatért (pl. kártyadíj, számlavezetési díj), nem megfelelő konstrukció és használat esetén ez magas összeg lehet, • figyelniünk kell a biztonságos használatra (pincód-használat, limitek beállítása, bankkártya tárolása...), • a bankkártya-elfogadás technikai akadályokba ütközhet, • követniünk kell költségeinket, az egyenleg alakulását.

4. FELADAT: CSALÁDI KUPAKTANÁCS

A családi kupaktanács a rendelkezésre álló idő alatt állást foglal abban a kérdésben, hogy „Legyen-e Évinek szeptembertől bankszámlája, bankkártyája?”

A családi tanácskozás végkimenetele többféle lehet, a megbeszélést több tényező együttesen is befolyásolja:

- a szerepkártyákon lévő információk,
- a szerepjátékban résztvevők által behozott többletinformációk,
- a szerepeket megformázó diákok meggyőző ereje, a csoportban elfoglalt helye.

LEHETSÉGES ÉRVEK	
LEGYEN ÉVINEK BANKSZÁMLÁJA	NE LEGYEN BANKSZÁMLÁJA
<ul style="list-style-type: none"> • Évi egy nagyvárosban tanul, ahol a bankkártya elfogadása széles körben működik. • Bármikor hozzáférhet a pénzéhez, amikor szükség van rá, a rendkívüli helyzetek is kezelhetőek így. • Nem kell nagy összegű készpénzt magánál tartania. • A bankkártyás fizetés költségei lehetnek alacsonyabbak, mint a készpénzesé. • A limitek beállításával megfontoltabb döntésekre készíthető Évi, illetve a bankkártya elvesztése esetén is biztonságosabb. • Fontolgatja a diákmunka lehetőségét, amihez szüksége lehet bankszámlára. • Évi korán megismerkedhet a korszerű pénzhasználat lehetőségeivel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Évi bevételei (szülőktől, nagyszülőktől érkező apanázs) jelenleg készpénzben érkeznek. • A számlanyitásnak és a hozzá kapcsolódó szolgáltatásoknak költsége lehet. • Évi tapasztalatlan még a pénzügyek terén, külön figyelmet igényel a pénzmozgások, költségek követése. • Évi néha szeleburdi, és hajlamos a könnyelmű döntésekre. • Ha nem vigyáz bankkártyájára, akkor visszaélhetnek a kártyájával. • Amíg nincs önálló jövedelme (diákmunka), addig indokolatlan, hogy bankszámlája legyen.